

Wpływ zanieczyszczonej atmosfery na życie i zdrowie ludności

Zanieczyszczenie powietrza jest kluczowym zdrowotnym zagrożeniem środowiskowym na świecie, szczególnie zauważalnym w Polsce. Długookresowa ekspozycja na zanieczyszczenia powietrza, nawet przy stosunkowo niskich stężeniach zanieczyszczeń, wiąże się ze wzrostem zachorowań na choroby układu krążenia i oddechowego, a nawet może prowadzić do zgonu. Zanieczyszczenie powietrza przyczynia się w znaczny sposób do skrócenia oczekiwanej długości życia całej populacji. Dlatego bardzo ważne jest podejmowanie szeregu działań na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Działania te powinny dotyczyć zarówno poprawy jakości powietrza, jak i działań ukierunkowanych na ograniczenie ryzyka zdrowotnego np. poprzez podnoszenie świadomości, zmianę indywidualnych zachowań, komunikowanie o ryzyku i ostrzeganie przed zagrożeniami. Efektem licznych badań naukowych, które potwierdzają duże zagrożenie dla zdrowia związanego z zanieczyszczeniem powietrza jest m.in. wzrost aktywności Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz opublikowanie w 2021 roku aktualizacji Rekomendacji, zawierających obok tzw. celów pośrednich również rekomendowane docelowe wartości dla 5 zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz dwutlenku azotu (NO₂), ozonu (O₃) oraz tlenku węgla (CO).

Zanieczyszczenie	Czas narażenia	Rekomendacje WHO
PM _{2,5}	rok	5 µg/m ³
	doba ¹	15 µg/m ³
PM ₁₀	rok	15 µg/m ³
	doba ¹	45 µg/m ³
NO ₂	rok	10 µg/m ³
	doba ¹	25 µg/m ³
O ₃	szczyt sezonu ²	60 µg/m ³
	8 godzin ¹	100 µg/m ³
CO	doba ¹	4 mg/m ³

¹ 99 percentyl w roku (dopuszczą się 2-3 dni w roku z wartościami wyższymi)

² Średnia z dobowych maksimów 8-godzinowych średnich kroczących w sześciu kolejnych miesiącach z najwyższymi stężeniami.

Ze względu na rosnące znaczenie środowiskowych zagrożeń dla zdrowia, w celu zapewnienia czynnego udziału Ministerstwa Zdrowia w procesie decyzyjnym opartym o wiedzę naukową, 17 maja 2018 roku powołano Zespół Roboczy ds. Wpływu Zanieczyszczeń Powietrza na Zdrowie przy radzie Zdrowia Publicznego. Zespół jest organem doradczym, który zajmuje się aspektami zdrowotnymi zanieczyszczeń powietrza oraz zapewnia wsparcie w kształtowaniu kierunków postępowania mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie populacji Polski. Kluczową rolą Zespołu jest ocena zagrożenia zdrowotnego oraz potencjalnych skutków wynikających z narażenia na to zagrożenie i dostarczanie Ministrowi Zdrowia argumentów w zakresie wpływu zanieczyszczeń na zdrowie.

Biorąc pod uwagę wzrost zagrożenia dla zdrowia związany z jakością powietrza, które pojawia się podczas sezonu grzewczego, Ministerstwo Zdrowia zaleca zapoznanie się z poniższym dokumentem (załączony link). Jest to dokument WHO przetłumaczony na język polski, który poza tłumaczeniem raportu WHO zawiera również katalog rekomendacji dla ludności oraz pracowników służby zdrowia. Uwzględnienie zawartych w dokumencie rekomendacji pozwoli na obniżenie ryzyka i ograniczenie potencjalnych skutków zdrowotnych.

link do dokumentu WHO: <https://www.gov.pl/attachment/fd31f4d6-a817-486e-86ab-d02952109895>

Źródło informacji: Ministerstwo Zdrowia

